

Prof. Kutluk Oktay yine 'cığır' açacak

Oktay'dan 'mucize' bebek

Menopozdan sonra hamilelik artık hayal değil...

‘Menopoz geri döndürebilir’

Erken menopoza girenler için kök hücre umudu

Ülkelerin tanınması ve değerinin anlaşılmasının sadece sporla değil, bilim adamlarının, sanatçıların başarıları ile de mümkün olacağını ifade eden Prof. Dr. Oktay, Türkiye'ye bu doğrultuda katkıda bulunmak istediğini bildirdi.

Türk bilim adamı Kutluk Oktay'ın, kansere yakalanmış bir kadının yumurtalık dokusunu dondurup tedaviden sonra nakletme yöntemi sonuç verdi, Amerikalı kadın anne oldu...

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olduktan sonra 1988 yılında gittiği ABD'de çalışmalarını sürdüren ve uzun süre New York'taki Cornell Üniversitesi Presbyterian Hastanesi Kısırlık Tedavisi ve Üreme Merkezi'nde görev yapan Prof. Dr. Kutluk Oktay, ABD’de birçok dergi ve kuruluş tarafından defalarca Amerika'nın en iyi doktorları arasında gösterilmiştir. Dr. Kutluk Oktay, erken menapoza giren ve yumurtlama yeteneğini yitirmiş kadınlara yaptığı başarılı yumurta nakli ile adını ilk kez tüm dünyaya duyurmuştur.

Pubmed’de Bilimsel Makale Tarama Uygulaması

Sizlerden bu uygulamada internette (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/>) makale taraması yapmanız istenmektedir. PubMed’e kolay girebilmek için: 1) www.pubmed.com adresini de kullanabilirsiniz. Artık aşağıdaki problemleri çözebilirsiniz. Aşağıda belirtilen işlemleri yaparken izlediğiniz/denediğiniz yolları ayrı ayrı belirtiniz. Elde ettiğiniz sonucu (makale sayısı vs) ilgili kutulara yazınız.

Problem 1. Belirli makaleleri bulmak

- Ekte basındaki haberlerini gördüğünüz, bilim adamı meslektaşımız **Prof. Dr Kutluk Oktay**’ın kaç tane bilimsel makalesi vardır?
- 2007 yılında yayınlanmış makalelerini bulunuz.
- Pubmed’deki “*show additional filters*” bölümünü açınız ve buradaki kutularda bulunan 10 farklı sınırlama işlemcilerinin neler olduğuna bakınız.

- Amaç; **isimle tarama sırasında soyadı ile adın ilk harfi (Oktay K.)** şeklinde tarama yapılması gerektiğini öğrenmektir. Öğrencilerin bazıları ünvanları da yazacaktır. **Oktay K.** şeklinde tarandığında **251 makale** vardır.
- Burada amaç; tarih (*Dates*) limitini kullanmaktır. **Limitlerde “Dates” menüsünde “published in the specific date range”** şeklinde giriş yapılabilir. **2007-01-01 ve 2007-12-31 tarihleri girildiğinde ise 13 makale** bulunmaktadır. *Publication dates* menüsünde “5 years” seçildiğinde **57 makale** bulunmaktadır.
- Öğrencilerin deneme yanılma yöntemi uygulamalarına izin veriniz. Yazar ismini yazma, “additional filters” konusunda ipuçları vererek yönlendiriniz.

Problem 2. Belirli bir konuda makale bulmak

- Kanserin fertilitayı nasıl etkilediğini araştıran bilimsel makalelere ulaşmak istiyorsunuz. Şimdi lütfen
 - * kanser (cancer)
 - * fertilite (fertility)
 - * hem kanser (cancer) hem fertilite (fertility) sözcüklerini içeren
 - * son beş yılda, kadınlarda, İngilizce olarak yayımlanan kanser (cancer) ve fertilite (fertility) konusundaki bilimsel yayınları bulunuz. Kaç makale buldunuz? Hangi anahtar sözcüğü/sözcükleri kullandınız? Hangi filtreleri (additional filters) kullandınız?
- Daha sonra bunların arasından cerrahi girişimden (surgery) söz etmeyen ve **özetleri bulunan** makaleleri seçiniz. Kaç makale buldunuz?
- Son olarak, bu makalelerin içinden “randomize kontrollü çalışma” olanları seçiniz. Kaç makale buldunuz? Bu makalelerden ilk iki tanesinin **özetlerini açınız** ve **kaydediniz**.

Bu bölümde öğrencilerin bir taramayı “**Boolean operatörleri**” (**AND, NOT, OR**) ve filtrelerle nasıl daraltacaklarını ve tarama sonuçlarını dosya olarak nasıl kaydedeceklerini öğrenmeleri hedeflenmektedir. Daraltmaları her basamağı (a, b, c) şekilde yaptırınız. (a) basamağını her limiti teker teker koyarak da yaptırabilirsiniz. **ÖRNEK UYGULAMA:**

cancer anahtar sözcüğü ile tarama sonucu; 5297259 makale

fertility anahtar sözcüğü ile tarama sonucu; 168931 makale

cancer AND fertility anahtar sözcüğü ile tarama sonucu; 21517 makale

***filters : English, female, 5 years** kullanarak yapılan taramada; 3946 makale bulunmakta.

(b) basamağında;

cancer AND fertility NOT surgery ile tarama ve yukarıda belirtilen *filtrelere ek olarak abstracts* ile tarama yapıldığında; 1873 makale

(c) basamağında;

Article types filtresinde *Randomized Controlled Trial* ile tarandığında; 52 makale bulunmaktadır.

Özetleri kaydetmek için aşağıdaki yollardan birini izleyebilirsiniz.

Makalelerin yanlarındaki kutulara işaret koyarak seçiniz. **Format** kutusunun yanındaki oka basarak açılan menüden *abstract*’ı tıklayarak özetleri görüntüleyebilirsiniz.

I) **Format** kutusunun yanındaki oka basarak açılan menüden **abstract (text)**i seçtiğinizde özetler düz metin haline gelir.

II) **Send to** tuşunun menüsünden **File** seçilerek metnin dosya olarak kaydedilmesi de mümkündür.

Problem 3. Belirli bir konuda makale bulmak

Diabetes Mellitus Tip 1 ile ilgili yayınlanmış bilimsel makaleleri bulunuz. Bu makalelerin hepsi aynı tür yazılar mıdır? Pubmed’de makale türlerinin sınıflamasını gösteren menüyü bulunuz. Üç farklı makale türü (*type of article* veya *publication type*) için bir örnek makaleyi kağıda yazınız.

Kağıda makalenin nelerini yazdınız?

Bu yazdığınız makaleleri bir başka kişi bulmak isterse yazdığınız bilgiler yeterli olacak mı?

Bu bölümde amaç:

- 1) **filters** bölümündeki **type of article** kutusundan değişik makale türlerini seçerek makale türlerini öğrenmek,
- 2) Bir makalenin künyesi referans olarak yazılırken yalnızca makale isminin değil, yazarlarının, yayınlanan dergi adının, yılının, sayısının ve sayfa numaralarının da kaydedilmesi gerektiğini öğrenmektir.

Uygulama

Öğrenciler önce *diabetes mellitus type 1* anahtar sözcükleri ile bir tarama yaparlar. Sonra da **Filters** içinden **review, randomized controlled trial, letter, editorial, meta-analyses** seçeneklerinden 3 tanesini teker teker seçerek, her denemede bulunan makalelerden birer örneği öğrenci föylerindeki kutuya yazarlar. **Makale adı, yazarlar, derginin adı, sayısı vs ayrıntılarını yazmalarına dikkat ediniz.**

Örn;

Yazar(ların) adı. Makalenin adı. Dergi adı yayınlanma yılı; cilt no: sayfa aralığı

Sosdorf LM. Type 1 diabetes& pregnancy. AdvNPSPAs 2011 Nov;2(11):20-3.